

همه چیز را خدا آفریده، پس خدا را چه کسی آفریده است؟

<"xml encoding="UTF-8?">

خدا آفریننده ندارد، زیرا موجودی نیازمند به آفریننده است که ممکن الوجود و پدیده باشد، یعنی قبلاً وجود هستی نداشته و برای پدید آمدن نیاز به پدید آورنده داشته باشد، ولی خدا این گونه نیست، یعنی او ممکن الوجود و پدیده نیست، بلکه واجب الوجود و ازلی است و هستی را دارا است و نیاز به بخشنده هستی ندارد. پس هستی مخلوقات از خدا است، ولی هستی خدا از چیزی دیگر نیست، بلکه او خود دارای هستی و بلکه عین هستی است و موجودی که چیزی را داشته باشد، دیگر در داشتن آن نیاز به دیگری ندارد.

شوری هر چیز از نمک است، ولی شوری نمک ذاتی است، یعنی ذاتاً شور است. چربی همه غذاها از روغن است، ولی چربی روغن ذاتی است.

هستی همه مخلوقات از خدا است، ولی هستی خدا ذاتی است. به دیگر سخن: خدا عین هستی است و موجودی که عین هستی است و خود هستی است، خالی از هستی نیست تا نیازمند به هستی بخش باشد. چیزی نیازمند هستی بخش است که هستی نداشته باشد، اما خداوند ذاتش هستی است و ذاتش وجود است.

از طرف دیگر اگر خدا مانند سایر موجودات نیاز به علت پدید آورنده داشته باشد، لازم می آید جملگی جهان معلول بدون علت باشد. واضح است که معلول بدون علت امکان ندارد. پس برای این که همه آفریده ها بدون علت نباشند لازم است از خدایی سرچشمه گرفته باشند که معلولیت در او راه نداشته باشد.

اگر قرار باشد که خدا نیز علتی داشته باشد و کسی او را به وجود آورده باشد، دیگر خدا نخواهد بود، بلکه موجودی که او را به وجود آورده، بالاتر از او است و او می تواند خدا باشد. در هر حال باید به موجودی برسیم که دیگر نیاز به هیچ کس و هیچ چیز نداشته باشد و همان خدا است وگرنه جهان هستی، معلول بدون علت خواهد شد